

UNIUNEA EUROPEANĂ

Sprijin pentru educația și formarea profesională în Europa:
COMUNICATUL DE LA BRUGES

Europe Direct este un serviciu destinat să vă ajute să găsiți răspunsuri
la întrebările pe care vi le puneți despre Uniunea Europeană.

Un număr unic gratuit (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Unii operatori de telefonie mobilă nu permit accesul
la numerele 00 800 sau pot factura aceste apeluri.

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa
(<http://europa.eu>).

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2012

ISBN 978-92-79-24765-1

doi:10.2766/32951

Cover pictures: © Shutterstock

© Uniunea Europeană, 2012

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei

Printed in Belgium

TIPĂRIT PE HÂRTIE ÎNĂLBITĂ FĂRĂ CLOR ELEMENTAR (ECF)

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	2
Formarea profesională ca motor de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii	2
Viziunea pentru 2020	3
Un punct de plecare solid	5
Comunicatul de la Bruges	7
Cuvânt înainte	8
I. Un nou impuls pentru educația și formarea profesională în Europa	9
Provocări actuale și viitoare	9
Realizări importante ale procesului de la Copenhaga	12
Procesul de la Copenhaga în contextul politicii generale a ue	13
II. O viziune globală pentru educația și formarea profesională în 2020	15
III. Obiective strategice pentru perioada 2011-2020, urmate de rezultate concrete pe termen scurt pentru perioada 2011-2014	16
Îmbunătățirea calității și eficienței efp și sporirea atractivității și relevanței acestora	16
Transformarea în realitate a învățării de-a lungul vieții și a mobilității	20
Sporirea creativității, inovării și spiritului antreprenorial	23
Promovarea echității, coeziunii sociale și cetățeniei active	25
Obiective transversale	27
IV. Principiile care stau la baza guvernanței și a asumării responsabilității privind procesul de la Copenhaga	29
Mai multe informații	31

CUVÂNT ÎNAINTE

La 7 decembrie 2010, miniștrii europeni pentru educație și formare profesională (EFP), partenerii sociali europeni și Comisia Europeană au adoptat Comunicatul de la Bruges privind dezvoltarea cooperării europene în domeniul EFP pentru perioada 2011-2020. Comunicatul definește obiective comune pentru 2020 și un plan de acțiune pentru următorii ani, combinând măsuri naționale cu sprijinul european. Broșura de față prezintă contextul acestei cooperări, problemele de rezolvat și obiectivele pentru anii următori.

FORMAREA PROFESIONALĂ CA MOTOR DE CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII

Europa se reface după o criză financiară gravă și ratele șomajului, în special pentru tineri, sunt mari. În Europa sunt 76 de milioane de persoane cu grad scăzut de calificare sau fără calificări. În condițiile extinderii concurenței la nivel mondial, persoanele cu grad scăzut de calificare sau lipsite de calificări formale întâmpină dificultăți mai mari la obținerea unui loc de muncă. Salariile sunt în creștere, de regulă, pentru lucrătorii cu înaltă calificare, în timp ce scad pentru lucrătorii slab calificați și necalificați.

În timp ce se confruntă cu concurența din economia mondială, Europa are și problema unei societăți care îmbătrânește. Ca urmare, lucrătorii în vâr-

stă trebuie să își actualizeze și să își extindă competențele prin perfecționare profesională. Pe lângă criza financiară, această situație evidențiază necesitatea de reformare a economiilor și societăților europene. Pentru a sprijini această reformă, formarea profesională trebuie să fie concepută în așa fel încât să încurajeze adulții să își actualizeze competențele pe întreaga durată a vieții lor active.

Aproximativ 50 % dintre tinerii Europei își finalizează educația și intră pe piața muncii pe o cale de educație și formare profesională, îndreptându-se către o gamă largă de locuri de muncă, atât în industrie, cât și în servicii. Așadar, pentru a menține poziția competitivă a Europei, reformele sistemelor de educație și formare profesională sunt esențiale. Viitoarele locuri de muncă necesită persoane cu calificări de nivel înalt. În contextul economic actual, Europa trebuie să se asigure că toți tinerii săi dobândesc competențele care îi ajută să intre pe piața muncii.

De asemenea, Europa are nevoie de o forță de muncă flexibilă, care să poată reacționa la evoluții în „economia ecologică”, la o concurență în creștere și la schimbări tehnologice rapide.

Pentru a concura pe piața mondială, Europa trebuie să fie mai inteligentă și să promoveze creșterea în industrii durabile și adaptabile la schimbare. Pentru a atinge acest obiectiv, Europa are nevoie de sisteme de educație și de formare care să răspundă cererilor pieței forței de muncă și ale cursanților. O formare eficace și relevantă oferă angajatorilor cele mai bune șanse să recruteze persoane competente care sunt în măsură să le asigure succesul întreprinderii. În plus, aceasta oferă persoanelor mai multe oportunități pentru o carieră plină de satisfacții. Într-o lume în rapidă schimbare,

Învățarea de-a lungul vieții trebuie să reprezinte o prioritate – ea reprezintă cheia către ocuparea unui loc de muncă, succes economic și posibilitatea oamenilor de a participa deplin la viața socială.

Pentru tineri, educația și formarea profesională ar trebui să ofere opțiuni atât pentru ocuparea unui loc de muncă, cât și pentru continuarea studiilor. Aceasta ar trebui să îi ajute să obțină competențele practice esențiale pentru multe locuri de muncă și să le deschidă porți pentru calificări de nivel superior. Oferind ambele opțiuni, Europa își poate îndeplini obiectivul de a avea o proporție mai mică de 10 % de tineri care părăsesc școala timpuriu. Dezvoltarea de noi abordări pentru formarea profesională poate să contribuie și la asigurarea îndeplinirii obiectivului european de participare a cel puțin 15 % dintre adulți la procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

Pentru a răspunde acestor provocări, miniștrii responsabili pentru educație și formare au convenit o strategie de cooperare europeană pentru zece ani. Această strategie, Comunicatul de la Bruges, vizează îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale.

VIZIUNEA PENTRU 2020

Comunicatul de la Bruges prezintă o viziune pentru educația și formarea profesională a anului 2020 împreună cu un set de măsuri prin care să se ajungă la aceasta.

În centrul acestei viziuni se află un sistem de formare profesională **modern și atractiv** pentru cursanți și pentru părinții lor. Trebuie ca toți să aibă încre-

dere în calitatea acestuia și să știe că cei care învață vor dobândi competențe și cunoștințe care pot fi utilizate imediat într-un rol de salariat sau de lucrător care desfășoară o activitate independentă.

Formarea profesională include competențe de bază, cursuri care dezvoltă expertiză în domenii de specialitate și **calificări de nivel superior** care se caracterizează prin inovare și excelență. Această gamă largă de dispoziții permite cursanților să își continue studiile la un nivel superior și absolvenților de universitate să absolva cursuri profesionale care să le completeze cunoștințele cu o pregătire mai tehnică și practică. Pe viitor, cei mai mulți lucrători vor participa la **formare continuă** pentru a-și menține competențele la nivelul actual sau pentru a obține altele noi.

Până în 2020, studiile profesionale ar trebui să fie **ușor accesibile și practice**. Toate cursurile profesionale ar trebui să includă formare la locul de muncă în afaceri sau în industrie. Prin colaborarea cu angajatorii, organizațiile de formare ar trebui să sprijine cursanții cu un interes mai scăzut în studiile universitare. Aceasta ar trebui să reducă numărul de persoane care părăsesc școala timpuriu.

Internaționalizarea ar trebui să devină o caracteristică obișnuită a formării profesionale. Calificările ar trebui să includă limbi străine și cooperarea internațională între instituții ar trebui să încurajeze noi abordări pentru predare și învățare. Elevii care învață într-un cadru internațional ar trebui să fie mai bine pregătiți să lucreze în mediul respectiv.

Pentru a transforma această viziune în realitate, este nevoie de angajamentul și contribuția tuturor părților interesate. Sprijinul organizațiilor de formare și al personalului acestora, al directorilor și profesorilor din școli, precum și al formatorilor de întreprindere este esențial pentru implementarea schimbărilor. Un rol în reformarea sistemelor de formare profesională revine autorităților naționale, regionale și locale. Instituțiile UE vor susține aceste reforme prin dezvoltarea unor abordări la nivel european pentru a maximiza beneficiile de pe urma traiului și muncii într-o comunitate cu libertate de circulație a angajaților și a întreprinderilor.

Odată ce aceste modificări se realizează...

...cursanții vor beneficia de o formare de calitate superioară. Aceștia vor primi sfaturi la alegerea formării pe care să o urmeze și a carierei care se potrivește cel mai bine cu talentul lor. Ei vor face o parte din studii în străinătate sau vor avea colegi străini în clasele lor. După obținerea calificării lor, ei vor avea șanse mai bune de a găsi un loc de muncă și de a avea succes la muncă deoarece formarea lor a fost mai relevantă și practică. Odată ce aceștia intră pe piața forței de muncă, vor beneficia și de opțiuni flexibile de formare care să le susțină învățarea continuă.

...formatorii vor avea mai multe posibilități de colaborare cu colegii din străinătate. Mediul lor de lucru, precum și metodele lor de predare și învățare vor fi diferite și vor utiliza materiale de învățare actualizate care reflectă ultimele evoluții în industrie și întreprinderi.

...instituțiile de formare vor coopera cu mai mare ușurință la nivel internațional datorită abordărilor la nivel european, cum ar fi Cadrul european al calificărilor (CEC) și Sistemul european de credite pentru formare profesională (ECVET), care facilitează transferul elevilor între organizații. Acestea vor câștiga și datorită contactelor mai bune pe care le vor avea cu întreprinderile prin care au acces la echipamente moderne, precum și prin angajarea de profesori și formatori care sunt familiarizați cu viața profesională de astăzi. În sfârșit, prin asigurarea unor modalități mai flexibile de formare, instituțiile vor beneficia de mai mulți cursanți care doresc să-și termine studiile.

...întreprinderile vor putea angaja mai ușor lucrători calificați după ce formarea se va fi schimbat pentru a răspunde mai bine cerințelor lor. Această schimbare le va încuraja să asigure mai multe oportunități pentru personalul lor și le va întări angajamentul în favoarea dezvoltării forței de muncă. Calitatea celor care intră în rândul forței de muncă va crește deoarece întreprinderile vor fi contribuit și vor fi modelat conținutul formării. De asemenea, întreprinderile se vor implica în formare oferind stagii practice pentru cursanți.

Aceste reforme în educația și formarea profesională sunt susținute prin finanțare europeană prin Programul de învățare pe tot parcursul vieții (în special prin programul Leonardo da Vinci). Cooperarea în toate aceste domenii va apropia abordările europene și va crea sisteme de educație și formare profesională care sunt construite pe baze solide de **calitate, relevanță și atractivitate**.

UN PUNCT DE PLECARE SOLID

Începând cu 2002 s-au înregistrat progrese importante în dezvoltarea unor abordări la nivel european pentru a sprijini educația și formarea profesională. Autoritățile naționale și partenerii sociali din 33 de țări lucrează împreună la modernizarea educației și formării profesionale. Împreună aceștia s-au angajat să îndeplinească obiectivele Comunicatului de la Bruges ca parte a sprijinului lor pentru Cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării (ET 2020).

Activitatea anterioară a instituțiilor UE, a autorităților naționale și a partenerilor sociali, ca parte a acestui cadru, a contribuit la îmbunătățirea calității și întărirea încrederii. Ca urmare a dezvoltării lor în comun, autoritățile naționale introduc inițiative la nivel european care sprijină formarea profesională:

- ▶ Cadrul european al calificărilor (CEC). Prin conectarea cadrelor naționale ale calificărilor, acesta facilitează înțelegerea calificărilor de la țară la țară și de la sector la sector.
- ▶ Cadrul Europass. Un set comun de documente destinate să ajute persoanele să își prezinte cu claritate toate competențele, aptitudinile și calificările, inclusiv un serviciu popular de CV online.
- ▶ Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET). Acesta permite studenților să dobândească o calificare într-o țară și să obțină recunoașterea acestei calificări într-o altă țară.
- ▶ Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET). Acesta asigură o abordare consecventă a monitorizării și îmbunătățirii calității formării profesionale.

Progresul va depinde de angajamentul puternic și susținut al tuturor părților interesate, în frunte cu statele membre ale UE și partenerii sociali europeni. Directorii generali pentru formare profesională, partenerii sociali europeni și Comitetul consultativ pentru formarea profesională ar trebui să continue să joace un rol activ în guvernanța procesului, cu sprijinul Comisiei Europene și cu contribuția experților din Cedefop, Centrul european pentru dezvoltarea EFP și Fundația Europeană de Formare (ETF).

Comunicatul de la Bruges privind intensificarea cooperării europene în domeniul educației și formării profesionale pe perioada 2011-2020

Comunicatul miniștrilor europeni responsabili în domeniul educației și formării profesionale, al partenerilor sociali europeni și al Comisiei Europene, în urma reuniunii de la Bruges din 7 decembrie 2010 privind revizuirea abordării strategice și a priorităților procesului de la Copenhaga pentru perioada 2011-2020

CUVÂNT ÎNAINTE

Declarația de la Copenhaga din 29-30 noiembrie 2002 a lansat Strategia europeană pentru sporirea cooperării în domeniul educației și formării profesionale (EFP), denumită în general „procesul de la Copenhaga”. În prezent, în anul 2010, pe baza celor 8 ani de cooperare europeană, am definit obiective strategice pe termen lung pentru următorul deceniu (2011-2020). Am luat în considerare realizările noastre anterioare, provocările actuale și viitoare și principiile

și ideile de bază ale procesului de la Copenhaga. Activitatea noastră a fost facilitată de o revizuire generală a procesului, realizată de Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop), pe baza unui sondaj efectuat în cele 27 de state membre și în Islanda, Norvegia și Liechtenstein, precum și de un raport similar referitor la Croația, Turcia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei efectuat de Fundația Europeană de Formare.

I. UN NOU IMPULS PENTRU EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN EUROPA

PROVOCĂRI ACTUALE ȘI VIITOARE

Educația și formarea pentru Europa de mâine

Europa încearcă să se redreseze în urma unei crize economice și financiare grave. Ratele șomajului sunt ridicate – în special în rândul tinerilor¹. Criza a scos în evidență necesitatea reformării economiilor și a societăților noastre. Europa dorește să devină mai inteligentă, mai durabilă și mai favorabilă incluziunii. În acest sens, avem nevoie de sisteme de educație și formare flexibile și de înaltă calitate, care să răspundă necesităților actuale și viitoare².

Evoluției pieței forței de muncă

În prezent, în Europa, aproximativ 76 de milioane de persoane cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani – reprezentând aproape echivalentul populațiilor Italiei, Ungariei și Austriei – fie au un nivel scăzut de calificare, fie nu au niciun fel de calificare. Prea multe persoane cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani continuă să abandoneze educația și formarea fără a fi obținut o calificare. Este nevoie urgent de măsuri de prevenire sau de remedii-

ere a abandonului școlar prematur. Proiecțiile Cedefop în ceea ce privește necesarul de competențe pentru următorul deceniu indică faptul că schimbările tehnologice vor spori cererea de persoane cu un nivel ridicat și mediu de calificare, în detrimentul persoanelor cu un nivel scăzut de calificare. Chiar și acele ocupații care în trecut necesitau în cea mai mare parte un nivel scăzut de competențe solicită din ce în ce mai mult calificări de nivel mediu sau chiar de nivel ridicat. Aceasta înseamnă că persoanele cu un nivel oficial scăzut de calificare (sau fără calificare) se vor confrunta cu mai multe dificultăți în găsirea unui loc de muncă în viitor. Există, de asemenea, date care arată polarizarea ocupării forței de muncă, salariile persoanelor foarte calificate crescând, în timp ce salariile persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și cele ale persoanelor necalificate sunt în scădere.

Competențele potrivite

Elevii și studenții de astăzi se vor afla încă la începutul carierei în anul 2020, având în față cel puțin 30 de ani de viață profesională, unii dintre aceștia având profesii care astăzi nu există, iar alții profesii care poate sunt pe cale de dispariție.

1 Cifrele din septembrie 2010 pentru cele 27 de state membre ale UE au indicat o rată generală a șomajului de 9,6 % și o rată a șomajului în rândul tinerilor de 20,3 % (sursa: Eurostat).

2 Comisia Europeană a adoptat, la 9 iunie 2010, o comunicare intitulată „Un nou impuls pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale pentru a sprijini strategia Europa 2020”, care propunea, în termeni generali, o viitoare agendă pentru politica europeană în domeniul EFP.

Este necesar să îmbunătățim capacitatea EFP de a răspunde la cerințele în schimbare ale pieței forței de muncă. Integrarea necesităților pieței muncii în schimbare în furnizarea EFP pe termen lung necesită o mai bună înțelegere a sectoarelor și competențelor emergente și a modificărilor care vor afecta ocupațiile existente. În cooperare cu părțile interesate relevante, trebuie să revizuiți frecvent standardele profesionale și de educație/formare care definesc așteptările pe care trebuie să le satisfacă titularul unui certificat sau al unei diplome. Aceasta înseamnă o colaborare mai strânsă între părțile interesate care desfășoară activități în domeniul anticipării competențelor, inclusiv reprezentanți ai sectoarelor profesionale, ai partenerilor sociali, organizații relevante ale societății civile și furnizori de servicii de educație și formare. Trebuie să adaptăm în mod regulat conținutul, infrastructura și metodele EFP, pentru a menține același ritm cu tranziția către noi tehnologii de producție și modalități de organizare a muncii. Tranziția către o economie ecologică este o tendință uriașă, care afectează necesarul de competențe în ceea ce privește numeroase locuri de muncă și sectoare diferite. Multe dintre competențele necesare pot fi găsite în profesii existente. În mod concret, piața forței de muncă necesită un echilibru între dezvoltarea competențelor generice în materie de ecologie (de exemplu, reducerea deșeurilor, îmbunătățirea eficienței energetice) și competențele specifice. La fel cum competențele în ceea ce privește tehnologia informației și comunicațiilor sunt în prezent esențiale pentru toate persoanele, competențele în materie de ecologie vor fi importante pentru aproape fiecare loc de muncă în viitor.

Societatea în curs de îmbătrânire

Viitoarea piață europeană a forței de muncă se va confrunta simultan cu o populație îmbătrânită și cu efective din ce în ce mai mici de persoane tinere.

Prin urmare, adulților și, în special, lucrătorilor mai în vârstă li se va cere din ce în ce mai mult să își actualizeze și să își lărgască sfera de competențe și abilități prin continuarea EFP. Această necesitate din ce în ce mai mare de învățare de-a lungul vieții înseamnă că ar trebui să dispunem de moduri mai flexibile de furnizare, de oferte de formare personalizate și de sisteme bine stabilite de validare a învățării non-formale și informale. Potențialul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) poate fi utilizat pentru stimularea educației și formării în rândul adulților prin învățarea la distanță.

Obiectivul dublu al EFP

Educația și formarea profesională inițială și cea continuă au în comun obiectivul dublu de a contribui la creșterea gradului de ocupare și la creșterea economică și de a răspunde provocărilor mai extinse de la nivelul societății, în special promovarea coeziunii sociale. Ambele ar trebui să ofere tinerilor, precum și adulților, oportunități atractive și provocatoare de carieră și ar trebui să atragă în mod egal bărbații și femeile, persoanele cu un potențial ridicat și cele care, indiferent din ce motive, se confruntă cu riscul excluderii de pe piața forței de muncă.

Calitate și excelență

Având în vedere rolul EFP în societățile și economiile europene, este esențial să se asigure durabilitatea și excelența educației și formării profesionale. Dacă Europa dorește să își păstreze poziția ca cel mai puternic exportator de produse industriale din lume, aceasta trebuie să dispună de EFP de talie internațională. În societatea bazată pe cunoaștere, abilitățile și competențele profesionale sunt la fel de importante ca abilitățile și competențele academice.

Diversitatea sistemelor europene de EFP reprezintă un avantaj pentru învățarea reciprocă. Este însă nevoie de transparență și de o abordare comună a asigurării calității pentru consolidarea încrederii reciproce, ceea ce va facilita mobilitatea și recunoașterea abilităților și competențelor între aceste sisteme. În deceniul care va urma, trebuie să acordăm o mare prioritate asigurării calității în cadrul cooperării europene în materie de EFP.

Responsabilizarea persoanelor

Nu doar piețele forței de muncă, ci și societățile în ansamblu sunt în permanentă schimbare. Persoanele trebuie să aibă capacitatea necesară adaptării la noile evoluții și pentru a putea gestiona schimbarea. Aceasta înseamnă facilitarea dobândirii de către persoane a unor cunoștințe, abilități și competențe care nu sunt pur profesionale. Aceste competențe mai extinse – competențe-cheie – sunt importante pentru succesul în viață, iar

dobândirea acestora ar trebui să fie posibilă în cadrul EFP, precum și în cadrul oricărei alte forme de educație. De asemenea, EFP trebuie să ofere cursanților posibilitatea de a recupera, de a-și completa și consolida competențele-cheie fără a neglija competențele profesionale. Competențele în materie de TIC și competențele de limbi străine, în special, vor deveni din ce în ce mai importante pentru obținerea și păstrarea unui loc de muncă și pentru gestionarea vieții de zi cu zi.

Învățarea la locul de muncă reprezintă o modalitate prin care oamenii își pot dezvolta potențialul. Componenta învățării la locul de muncă are o contribuție substanțială la dezvoltarea unei identități profesionale și poate stimula încrederea în sine a persoanelor care, în caz contrar, ar putea să considere că au eșuat. Învățarea la locul de muncă le permite celor încadrați în muncă să își dezvolte potențialul, păstrându-și în același timp veniturile. Un sistem funcțional de EFP, care permite învățarea la locul de muncă și în afara acestuia pe bază de fracțiune de normă sau cu normă întreagă poate astfel să contribuie foarte mult la coeziunea socială în societățile noastre.

Internaționalizarea EFP

În calitate de actori pe piața globală a educației, sistemele naționale de EFP trebuie să fie conectate la nivel global pentru a rămâne actuale și competitive. Acestea trebuie să aibă o mai mare capacitate de atragere a persoanelor care învață din alte țări europene și din țări terțe, oferindu-le educație și formare, precum și facilitând recunoașterea competențelor acestora. Schimbările demografice și migrația internațională sporesc relevanța acestor aspecte. Deși un spațiu european al educației și formării este în curs de apariție, încă nu am atins obiectivul inițial de îndepărtare a obstacolelor din

calea mobilității și se poate observa că mobilitatea cursanților în cadrul EFP rămâne scăzută. Furnizarea mai adecvată și mai bine orientată a informațiilor și orientărilor este necesară pentru atragerea mai multor cursanți străini în sistemele noastre de EFP.

Creșterea substanțială a mobilității transnaționale a cursanților și a cadrelor didactice din cadrul EFP și recunoașterea cunoștințelor, abilităților și competențelor dobândite în străinătate vor reprezenta o provocare importantă pentru viitor.

Investițiile în EFP – o responsabilitate comună

Conturarea EFP reprezintă o responsabilitate comună a guvernelor naționale, a partenerilor sociali, a furnizorilor de EFP și a cadrelor didactice, stagiariilor și cursanților: cu toții au un interes reciproc în sensul cooperării mai strânse. Importanța din ce în ce mai mare acordată în ultimii ani învățării în rândul adulților necesită, de asemenea, resurse suplimentare. Încetinirea ritmului de creștere economică nu ar trebui să conducă la reducerea investițiilor în EFP. Constrângerile de ordin bugetar ne vor impune găsirea unor soluții inovatoare pentru a obține finanțarea durabilă a EFP și pentru a asigura alocarea eficientă și distribuția echitabilă a resurselor.

REALIZĂRI IMPORTANTE ALE PROCESULUI DE LA COPENHAGA

Procesul de la Copenhaga a avut un rol esențial în creșterea gradului de conștientizare a importanței EFP atât la nivel național, cât și la nivel european. Progresul este cel mai vizibil în instrumentele europene comune³, în principiile și orientările care au fost elaborate pentru a spori transparența, comparabilitatea și posibilitatea transferului calificărilor, precum și pentru a îmbunătăți flexibilitatea și calitatea învățării. Acestea creează o bază pentru tranziția către un spațiu european real al educației și formării.

Impactul procesului de la Copenhaga asupra politicilor naționale în materie de EFP a fost rapid și puternic: acesta a generat reforme profunde, printre altele dezvoltarea cadrelor naționale de calificare, în vederea punerii în apli-

³ Următoarele instrumente au fost dezvoltate din 2002: Europass, Cadrul european al calificărilor (CEC), Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET) și Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea profesională (EQAVET).

care a Cadrului european al calificărilor (CEC) și trecerea la o abordare bazată pe rezultatele învățării. Prin schimbarea perspectivei de la un proces de învățare axat pe furnizarea de informație la un proces de învățare orientat către rezultate, cadrele cuprinzătoare care includ educația generală, EFP și învățământul superior pot contribui la crearea unor sisteme naționale de calificare transparente, permeabile și flexibile.

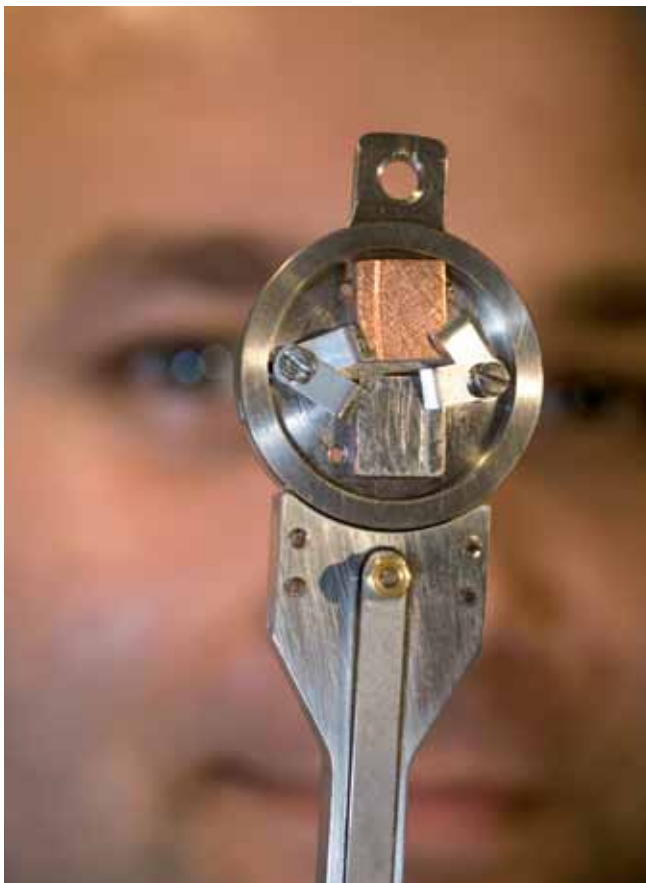
Activitățile de învățare reciprocă și schimbul de bune practici au contribuit la reponsabilizarea cu privire la proces și au stimulat activitățile ulterioare. Totuși, sporirea și îmbunătățirea comunicării sunt necesare în vederea implinirii părților interesate: partenerii sociali, furnizorii de EFP, societatea civilă și cursanții.

Politicile EFP nu sunt în sine suficiente pentru abordarea provocărilor socio-economice și pentru a transforma în realitate mobilitatea și învățarea de-a lungul vieții. Sunt necesare abordări cuprinzătoare, care stabilesc legături între EFP și alte politici, în special politicile sociale și cele privind ocuparea forței de muncă.

PROCESUL DE LA COPENHAGA ÎN CONTEXTUL POLITICII GENERALE A UE

Având în vedere contextul politic în continuă evoluție în următorul deceniu 2011-2020, în special în perspectiva strategiei *Europa 2020*, Declarația de la Copenhaga din 2002 ar trebui să beneficieze de un nou impuls. Deoarece procesul de la Copenhaga este parte integrantă din cadrul strategic „Educație și formare 2020”, obiectivele în domeniul EFP ar trebui să rămână consecvente obiectivelor generale stabilite în cadru.

EFP ar trebui să își asume rolul în atingerea celor două obiective principale ale strategiei *Europa 2020* din domeniul educației, și anume reducerea, până în 2020, a ratei abandonului școlar prematur la mai puțin de 10% și creșterea la cel puțin 40%, până în același an, a proporției persoanelor cu vârste între 30 și 34 de ani care au finalizat un nivel terțiar sau echivalent de educație.

A fost elaborată o listă de obiective concrete pe termen scurt, pentru a indica acțiunile efective care sunt necesare pentru progresul către obiectivele strategice. Lista obiectivelor concrete pe termen scurt va facilita, de asemenea, viitoarele revizuirii periodice.

Luând în considerare prioritățile și obiectivele generale ale cadrului și strategiei europene susmenționate și respectând principiul subsidiarității, se adoptă următoarele:

- ▶ o viziune globală pentru EFP în 2020
- ▶ 11 obiective strategice pentru perioada 2011-2020 pe baza acestei viziuni
- ▶ 22 de rezultate concrete pe termen scurt la nivel național pentru primii 4 ani (2011-2014), cu indicarea sprijinului la nivelul UE
- ▶ principii generale care stau la baza guvernancei și asumării responsabilității cu privire la procesul de la Copenhaga.

II. O VIZIUNE GLOBALĂ PENTRU EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN 2020

Până în 2020, sistemele europene de EFP ar trebui să fie mai atractive, să aibă o mai mare relevanță, să fie mai orientate către carieră, mai inovatoare, accesibile și flexibile comparativ cu 2010 și ar trebui să contribuie la excelență și echitate în învățarea de-a lungul vieții, oferind următoarele:

- Ⓞ **EFP atractivă și favorabilă incluziunii**, dispunând de cadre didactice cu nivel înalt de calificare, metode inovatoare de învățare, infrastructură și spații de înaltă calitate, o puternică relevanță pentru piața forței de muncă și direcții de continuare a educației și formării;
 - Ⓞ **EFP inițială de înaltă calitate (EFP-I)** pe care cursanții, părinții și societatea în ansamblu să o poată considera o opțiune atrăgătoare, având aceeași valoare ca educația generală. În urma EFP-I, cursanții ar trebui să dobândească atât competențe-cheie, cât și competențe profesionale specifice;
 - Ⓞ **EFP continuă, ușor accesibilă și orientată către carieră (EFP-C)** pentru angajați, angajatori, întreprinzători independenți și șomeri, care să faciliteze atât dezvoltarea competențelor, cât și schimbările în carieră;
 - Ⓞ **Sisteme flexibile de EFP bazate pe abordarea orientată către rezultatele învățării**, care sprijină parcursuri educaționale flexibile, care permit permeabilitatea între diferite subsisteme de educație și formare (educație școlară, EFP, învățământ superior, educația adulților) și care oferă validarea învățării non-formale și informale, inclusiv competențele dobândite la locul de muncă;
- Ⓞ **Un spațiu european al educației și formării**, cu sisteme transparente de calificări, care să permită transferul și acumularea rezultatelor învățării, precum și recunoașterea calificărilor și competențelor și care să faciliteze mobilitatea transnațională;
 - Ⓞ **Oportunități substanțial sporite de mobilitate transnațională** a elevilor și profesioniștilor în domeniul EFP;
 - Ⓞ **Servicii de informare, orientare și consiliere ușor accesibile și de înaltă calitate, de-a lungul vieții**, care formează o rețea coerentă și care permit cetățenilor europeni să ia decizii bine fundamentate și să își gestioneze parcursul educațional și cariera profesională depășind profilurile tradiționale legate de gen.

III. OBIECTIVE STRATEGICE PENTRU PERIOADA 2011-2020, URMATE DE REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011-2014

ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII ȘI EFICIENȚEI EFP ȘI SPORIREA ATRACTIVITĂȚII ȘI RELEVANȚEI ACESTEIA

EFP ar trebui să aibă o relevanță deosebită pentru piața forței de muncă și pentru carierele individuale. Pentru a spori atractivitatea EFP, țările participante ar trebui să urmărească următoarele obiective și acțiuni:

1. Transformarea EFP-I într-o opțiune atractivă de învățare

- (a) Sporirea calității EFP-I (a se vedea, de asemenea, punctul 2 de mai jos), prin îmbunătățirea calității și competențelor cadrelor didactice, ale formatorilor și directorilor de școli, introducerea unor parcursuri flexibile între toate nivelurile educaționale și creșterea conștientizării în rândul publicului cu privire la posibilitățile pe care le oferă EFP. Acest aspect are o importanță deosebită în țările participante în care EFP tinde să fie subestimată;
- (b) Încurajarea activităților practice și furnizarea de informații și orientări de înaltă calitate, care să permită tinerilor elevi din cadrul ciclului obligatoriu de învățământ și părinților acestora să cunoască diferite meserii și posibilități de carieră;

- (c) Asigurarea integrării competențelor-cheie în programa EFP-I și dezvoltarea unor metode adecvate de evaluare;
- (d) Organizarea activităților de predare și învățare care promovează dezvoltarea competențelor de gestionare a carierei în cadrul EFP-I;
- (e) Asigurarea accesului cursanților EFP-I la echipamente tehnice, materiale de predare și infrastructuri adecvate de ultimă generație. Furnizorii de EFP ar trebui să aibă în vedere partajarea costurilor și echipamentelor între ei și în cooperare cu întreprinderile. Învățarea la locul de muncă în întreprinderi care dispun de infrastructura relevantă ar trebui, de asemenea, promovată;
- (f) Monitorizarea tranziției absolvenților EFP către piața muncii sau către educație și formare ulterioară, utilizând sistemele naționale de monitorizare.

2. Promovarea excelenței, calității și relevanței EFP-I și EFP-C

Asigurarea calității

- (a) Înalta calitate a serviciilor EFP este o condiție preliminară pentru atractivitatea acestora. Pentru garantarea îmbunătățirii calității, sporirii transparenței, încrederii reciproce, mobilității lucrătorilor și cursanților, precum și a învățării de-a lungul vieții, țările participante ar trebui să instituie cadre de asigurare a calității în conformitate cu Recomandarea EQAVET;

- (b) Țările participante ar trebui – până la sfârșitul anului 2015 – să instituie la nivel național un cadru comun de asigurare a calității pentru furnizarea de EFP, care să se aplice, de asemenea, învățării asociate la locul de muncă și care să fie compatibil cu cadrul EQAVET.

Calitatea cadrelor didactice, a formatorilor și a altor profesioniști din domeniul EFP

- (a) Țările participante ar trebui să îmbunătățească formarea inițială și continuă pentru cadre didactice, formatori, mentori și consilieri, punând la dispoziție cursuri de formare flexibile și investiții. Populația în curs de îmbătrânire a cadrelor didactice și formatorilor europeni, piețele forței de muncă și mediile de lucru în schimbare, împreună cu nevoia de a atrage acele persoane care sunt cele mai potrivite pentru predare fac ca acest obiectiv să fie chiar mai important. Stagiile pentru cadre didactice și formatori în întreprinderi ar trebui să fie încurajate;
- (b) Țările participante ar trebui să colaboreze pentru identificarea celor mai bune practici și principii de orientare în ceea ce privește schimbarea competențelor și profilurilor cadrelor didactice și ale formatorilor EFP. Aceasta s-ar putea realiza cu ajutorul Comisiei Europene și a Cedefop, în colaborare cu rețeaua acestuia de cadre didactice și formatori EFP.

Relevanța pentru piața forței de muncă

Relevanța EFP (atât EFP-I, cât și EFP-C) pentru piața forței de muncă și capacitatea de inserție profesională a absolvenților EFP ar trebui să fie sporite prin diverse măsuri:

- (a) Autoritățile din țările participante – la nivel național, regional sau local – ar trebui să creeze oportunități pentru cooperarea sporită între școli și întreprinderi în vederea îmbunătățirii cunoștințelor cadrelor didactice cu privire la practicile de lucru, pe de o parte, și a competențelor și abilităților generale ale formatorilor, pe de altă parte;
- (b) Țările participante ar trebui să promoveze parteneriatele între partenerii sociali, întreprinderi, furnizori de educație și formare, servicii de ocupare a forței de muncă, autorități publice, organizații de cercetare și alte părți interesate relevante, pentru a asigura un transfer mai adecvat al informațiilor privind necesitățile de pe piața muncii și o mai mare com-

patibilitate între aceste necesități și dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și competențelor. Angajatorii și partenerii sociali ar trebui să depună eforturi pentru a defini cu claritate competențele și calificările de care au nevoie atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, precum și în interiorul sectoarelor și la nivelul de ansamblu al acestora. Dezvoltarea unui limbaj comun⁴ având ca scop crearea de legături între universul educațional și al formării, pe de o parte, și viața profesională, pe de altă parte, ar trebui să continue și ar trebui să fie compatibilă cu alte instrumente ale UE, precum CEC;

- (c) Programă EFP ar trebui să fie orientată către rezultate și ar trebui să ofere un răspuns mai adecvat nevoilor de pe piața muncii. Modelele de cooperare cu întreprinderile sau cu organizațiile profesionale ar trebui să abordeze acest aspect și să ofere instituțiilor din domeniul EFP feedback atât cu privire la ratele capacității de inserție profesională, cât și cu privire la ratele de ocupare a forței de muncă în rândul absolvenților EFP;
- (d) Pentru îmbunătățirea calității și relevanței EFP, țările participante și, în special, furnizorii de EFP ar trebui să valorifice feedbackul primit de la serviciile de orientare cu privire la tranziția absolvenților EFP la viața profesională sau la învățarea ulterioară;
- (e) Învățarea la locul de muncă desfășurată în parteneriat cu întreprinderile și cu organizațiile nonprofit ar trebui să devină o caracteristică a tuturor cursurilor de EFP inițială;
- (f) Țările participante ar trebui să sprijine dezvoltarea formării de tip ucenicie și ar trebui să încurajeze creșterea gradului de conștientizare cu privire la acest aspect.

4 În 2010, acest limbaj de legătură reprezintă obiectivul „Taxonomiei abilităților, competențelor și profesiilor europene (ESCO)”.

REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011 – 2014

PRIVIND OBIECTIVELE STRATEGICE 1 ȘI 2

Acțiuni la nivel național:

1. Organizarea de activități având ca scop promovarea atractivității și excelenței EFP, acestea putând include campanii și competiții privind competențele;
2. Sprijinirea activităților care le permit tinerilor elevi din cadrul ciclului de învățământ obligatoriu să cunoască diferite filiere profesionale și posibilități de carieră;
3. Luarea măsurilor adecvate pentru punerea în aplicare a Recomandării EQAVET și progresul în direcția cadrelor naționale de asigurare a calității pentru EFP;
4. După caz, asigurarea integrării adecvate a competențelor-cheie și a competențelor de gestionare a carierei în programa EFP-I și a faptului că acestea pot fi dobândite prin oportunități de formare în EFP-C;
5. Guvernele, partenerii sociali și furnizorii de EFP ar trebui să adopte măsurile necesare pentru:
 - maximizarea învățării la locul de muncă, inclusiv stagiile de ucenicie, în vederea contribuției la creșterea numărului de ucenici în Europa până în 2012;
 - crearea de oportunități de cooperare sporită între instituțiile EFP și întreprinderi (cu și fără scop lucrativ), de exemplu, prin stagii de practică pentru cadre didactice în întreprinderi;
 - oferirea de feedback instituțiilor EFP privind capacitatea de inserție profesională a absolvenților EFP;
6. Continuarea activității de creare a unor sisteme de monitorizare a tranziției de la învățare la viața profesională.

Sprijin la nivelul UE:

1. Elaborarea unui document de orientare privind rolul excelenței profesionale în creșterea inteligentă și durabilă;
2. Luarea în considerare a sprijinului european pentru campaniile de promovare a EFP, inclusiv studii Eurobarometru privind atractivitatea EFP;
3. Încurajarea concursurilor bazate pe competențe la nivel european și/sau global;
4. Orientări și asistență tehnică pentru punerea în aplicare a EQAVET;
5. Revizuirea punerii în aplicare a EQAVET la nivel național în 2013;
6. Crearea de rețele tematice de proiecte de asigurare a calității în cadrul Programului Leonardo da Vinci;
7. Vademecum/studiu privind modele de succes de învățare la locul de muncă (pe baza informațiilor transmise de Cedefop);
8. Consolidarea anticipării evoluției abilităților și competențelor, în special prin previziunări ale competențelor (Cedefop) și prin înființarea de Consilii europene de competențe;
9. Dezvoltarea unui limbaj comun având ca scop crearea de legături între mediul educațional și al formării și mediul profesional (ESCO), compatibil cu alte instrumente ale UE, precum CEC;
10. Luarea în considerare a adoptării unui punct de reper la nivelul UE în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională, pe baza unei propuneri a Comisiei;
11. Elaborarea de bune practici și principii de orientare cu privire la profilurile în schimbare ale cadrelor didactice și formatorilor EFP (împreună cu Cedefop).

TRANSFORMAREA ÎN REALITATE A ÎNVĂȚĂRII DE-A LUNGUL VIAȚII ȘI A MOBILITĂȚII

3. Permitearea accesului flexibil la învățare și calificări

Cu privire la EFP continuă (EFP-C)

Pentru sporirea contribuției EFP la atingerea nivelului de referință de 15% dintre persoanele adulte în ceea ce privește participarea la educație și la formare până în 2020, țările participante ar trebui:

- (a) Să încurajeze activ persoanele să participe și furnizorii de EFP să își sporească implicarea în EFP-C, axându-se în special pe persoanele care se confruntă cu tranziții în cadrul pieței forței de muncă (precum lucrătorii expuși riscurilor și persoanele șomere) și pe grupurile dezavantajate;
- (b) Să stabilească un cadru adecvat având ca scop încurajarea întreprinderilor să continue să investească în dezvoltarea resurselor umane și în EFP-C. Decizia privind combinația adecvată de stimulente, drepturi și obligații aparține țărilor participante;
- (c) Să încurajeze măsurile flexibile de formare (învățământ online, cursuri serale, formare în timpul programului de lucru etc.) în vederea promovării accesului la formare în diferite situații de viață și adaptării la diferite nevoi. Formarea continuă ar trebui să îmbrace toate formele de învățare, incluzând, de asemenea, formarea în cadrul întreprinderilor și învățarea la locul de muncă, și ar trebui să fie accesibilă în egală măsură femeilor și bărbaților;
- (d) Să încurajeze instituțiile de formare și angajatorii să colaboreze, în special în privința formării unui număr mare de lucrători cu un nivel scăzut de calificare, care au finalizat cel mult nivelul secundar de educație și

care vor beneficia în urma abordărilor în cadrul cărora competențele de bază sunt încorporate în EFP;

- (e) Să înceapă să dezvolte, cel târziu în 2015, proceduri naționale pentru recunoașterea și validarea învățării non-formale și informale, sprijinite, după caz, de cadrele naționale ale calificărilor. Aceste proceduri ar trebui să se axeze pe cunoștințe, abilități și competențe, indiferent de contextul în care au fost dobândite (de exemplu, învățare extinsă pentru adulți, EFP, experiență profesională și activități voluntare). De asemenea, ar trebui să fie luate în considerare în mai mare măsură cunoștințele, aptitudinile și competențele care nu conduc în mod necesar la calificări oficiale complete. Cooperarea strânsă cu alte domenii ale politicii, pre-

cum tineretul, sportul, cultura, aspectele sociale, ocuparea forței de muncă, este importantă în acest sens;

- (f) Să ia măsuri specifice pentru sporirea ratei de participare la EFP-C în rândul persoanelor care se confruntă cu tranziții în cadrul pieței forței de muncă și în rândul grupurilor cu participare scăzută la formare, precum femeile, lucrătorii cu un nivel scăzut de calificare și lucrătorii în vârstă. În special, țările participante ar trebui să încerce, prin investiții, să sporească numărul persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani și cu nivel scăzut de calificare, participante la învățarea de-a lungul vieții, pentru ca acesta să se apropie de ratele medii de participare pentru acest grup de vârstă.

Cu privire la EFP-I și EFP-C

- (a) Să faciliteze tranzițiile de la învățare și formare către viața profesională, precum și de la un loc de muncă la altul, oferind servicii integrate de orientare (servicii de ocupare a forței de muncă și servicii de consiliere), precum și competențe de gestionare a carierei, atât pentru tineri, cât și pentru adulți. Este esențial ca furnizorii de servicii implicați să își poată comunica cu ușurință și în mod obiectiv informații și să dezvolte calitatea serviciilor de orientare;
- (b) Să dezvolte sau să mențină EFP la nivelul CEC 5 sau mai ridicat, după caz, și să contribuie la atingerea obiectivului principal al UE de 40% din populație posedând o educație de nivel terțiar sau echivalent;
- (c) Promovarea unor parcursuri flexibile între EFP, educația generală și învățământul superior și sporirea permeabilității prin consolidarea legăturilor între acestea. Pentru a atinge acest obiectiv, precum și pentru obținerea unei participări la scară mai largă la învățarea pe tot parcursul

sul vieții, țările participante ar trebui să accelereze crearea și punerea în aplicare a unor cadre naționale cuprinzătoare ale calificărilor, pe baza rezultatelor învățării;

- (d) Comisia și țările participante ar trebui să depună eforturi în sensul creșterii coerenței între cele două sisteme europene de credite – ECVEET și ECTS.

4. Dezvoltarea unei abordări strategice privind internaționalizarea EFP-I și EFP-C și promovarea mobilității internaționale

- (a) Globalizarea economică încurajează angajatorii, angajații și antreprenorii independenți să își extindă sfera de activitate în afara granițelor proprii țări. Furnizorii de EFP ar trebui să îi sprijine în cadrul acestui proces, prin atribuirea unei dimensiuni internaționale conținutului învățării și prin stabilirea de rețele internaționale cu instituții partenere;
- (b) Țările participante ar trebui să încurajeze autoritățile locale și regionale și furnizorii de EFP, prin stimulente, scheme de finanțare (inclusiv utilizarea Fondurilor structurale europene) și prin difuzarea bunelor practici, să dezvolte strategii de cooperare transfrontalieră în privința EFP, în vederea promovării unei mobilități sporite a cursanților, cadrelor didactice și formatorilor, precum și a altor profesioniști din domeniul EFP. Țările participante ar trebui să promoveze sisteme de EFP care să permită, să încurajeze și, de preferat, să integreze perioade de mobilitate, inclusiv stagii de lucru în străinătate;

- (c) Țările participante ar trebui să utilizeze și să promoveze sistematic instrumente care vizează transparența la nivel european, precum CEC, ECVET și Europass, în vederea promovării mobilității transnaționale;
- (d) Țările participante ar trebui să promoveze oportunități de învățare a limbilor străine atât pentru cursanți, cât și pentru cadrele didactice din domeniul EFP, precum și furnizarea de cursuri de formare lingvistică adaptate nevoilor specifice ale EFP, subliniindu-se în special importanța limbilor străine pentru cooperarea transfrontalieră în domeniul EFP și mobilitatea internațională.

REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011 – 2014

PRIVIND OBIECTIVELE STRATEGICE 3 ȘI 4

Acțiuni la nivel național:

7. Pentru a maximiza contribuția EFP la nivelul de referință de 15% al „EF 2020” în privința participării adulților la învățarea de-a lungul vieții, revizuirea utilizării stimulentei, a drepturilor și a obligațiilor tuturor părților interesate implicate și luarea unor măsuri adecvate pentru încurajarea participării la EFP-C;
8. Punerea în aplicare a Recomandării CEC:
 - Dezvoltarea unor cadre naționale cuprinzătoare ale calificărilor, pe baza abordării orientate către rezultatele învățării. Utilizarea cadrelor naționale ale calificărilor drept catalizator pentru obținerea unei mai mari permeabilități între EFP și învățământul superior, pentru dezvoltarea sau menținerea EFP la nivelul CEC post-secundar sau mai ridicat și pentru obținerea unor parcursuri educaționale flexibile;
 - Alinierea nivelurilor CNC la nivelurile CEC până în 2012;
9. Dezvoltarea și promovarea utilizării procedurilor de validare a învățării non-formale și informale, sprijinite de CEC/CNC și de orientări;
10. Furnizarea de servicii integrate (educație, formare, ocuparea forței de muncă) de orientare strâns legate de nevoile pieței forței de muncă;
11. Progresul către punerea în aplicare a ECVET în conformitate cu Recomandarea, precum și participarea la testarea ECVET pentru mobilitate;
12. Luarea de măsuri adecvate pentru stimularea mobilității în EFP, inclusiv:
 - Încurajarea unui număr mare de elevi EFP-I și de profesioniști în domeniul EFP să participe la mobilitatea transnațională;

- Încurajarea autorităților locale și regionale, precum și a furnizorilor de EFP să dezvolte o cultură a internaționalizării și strategii de internaționalizare, inclusiv mobilitatea transfrontalieră;
- Abordarea obstacolelor juridice și administrative în legătură cu mobilitatea transnațională a ucenicilor și stagiilor;
- Încurajarea camerelor profesioniștilor, a organizațiilor patronale și a altor organizații relevante să sprijine întreprinderile-gazdă și întreprinderile de origine în punerea la dispoziție a condițiilor adecvate pentru ucenici și stagiați în cadrul mobilității transnaționale;
- Asigurarea introducerii învățării limbilor străine și a competențelor interculturale în programa EFP;
- Valorificarea altor instrumente ale UE (de exemplu, CEC, EQAVET, Europass) pentru intensificarea recunoașterii reciproce a calificărilor și a competențelor.

Sprijin la nivelul UE:

12. *Manual de politici privind accesul și participarea la EFP-C;*
13. *Orientări și asistență tehnică pentru punerea în aplicare a EFP, în special în vederea aplicării unei abordări orientate către rezultatele învățării;*
14. *Cartografierea evoluției CNC de către Cedefop și ETF;*
15. *Recomandarea Consiliului privind validarea învățării non-formale și informale (2011);*
16. *Raport de situație privind evoluția politicilor, a sistemelor și a practicilor de orientare de-a lungul vieții – 2011 (Cedefop, ETF și ELGPN);*
17. *Orientări și asistență tehnică pentru punerea în aplicare a ECVET;*
18. *Revizuirea periodică a punerii în aplicare a ECVET (împreună cu Cedefop);*
19. *Crearea de rețele tematice de proiecte ECVET în cadrul programului Leonardo da Vinci;*

20. *Recomandare privind mobilitatea în scopul învățării (2011);*
21. *Luarea în considerare a adoptării unui punct de referință la nivelul UE pentru mobilitatea EFP pe baza unei propuneri a Comisiei (2011);*
22. *Propunerea unui cadru de calitate pentru stagile de formare;*
23. *Promovarea mobilității pentru ucenici, inclusiv prin intermediul unui portal de asistență, în cadrul programului de învățare de-a lungul vieții/ programului Leonardo da Vinci;*
24. *Dezvoltarea unui pașaport european al competențelor, în cadrul Europass, până în 2012.*

SPORIREA CREATIVITĂȚII, INOVĂRII ȘI SPIRITULUI ANTREPRENORIAL

5. Promovarea inovării, creativității și spiritului antreprenorial, precum și a utilizării TIC (atât în privința EFP-I, cât și în privința EFP-C)

Creativitatea și inovarea în domeniul EFP, precum și utilizarea unor metode inovatoare de învățare pot încuraja cursanții să continue EFP până în momentul obținerii calificării.

- (a) Țările participante ar trebui să încurajeze în mod activ furnizorii de EFP să colaboreze cu întreprinderile inovatoare, cu centrele de proiectare, cu sectorul cultural și cu instituțiile de învățământ superior pentru formarea de „parteneriate pentru cunoaștere”. Această colaborare ar trebui să le permită să obțină informații importante în legătură cu noile evoluții și nevoi în materie de competențe și să promoveze excelența profesională și inovarea. Astfel de parteneriate ar trebui, de asemenea, să con-

tribuie la introducerea metodelor de învățare bazate pe experiență, la încurajarea experimentării și la adaptarea programei;

- (b) TIC ar trebui să fie utilizată pentru maximizarea accesului la formare și pentru promovarea învățării active, precum și pentru dezvoltarea de noi metode atât în privința EFP la locul de muncă, cât și în privința EFP în mediul școlar;
- (c) Țările participante ar trebui să sprijine inițiativele care au ca scop promovarea spiritului antreprenorial atât în cadrul EFP-I, cât și în cadrul EFP-C, în strânsă cooperare cu angajatorii, cu furnizorii de EFP și cu serviciile naționale de asistență pentru întreprinderi. În acest sens, acestea ar trebui să încurajeze furnizarea de finanțare adecvată – de exemplu, pentru materiale de predare, instrumente de asistență și crearea de mini-întreprinderi de către cursanți – și ar trebui să încerce să sporească nivelul de cooperare la nivel regional;
- (d) Țările participante ar trebui să sprijine antreprenorii noi și viitori, prin încurajarea întreprinderilor nou-înființate de către absolvenții de EFP și prin promovarea mobilității în scopul învățării în rândul tinerilor antreprenori.

REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011 – 2014

CU PRIVIRE LA OBIECTIVUL STRATEGIC 5

Acțiuni la nivel național:

13. *Încurajarea parteneriatelor în beneficiul creativității și inovării (furnizori de EFP, instituții de învățământ superior și centre de proiectare, artă, cercetare și inovare);*
14. *Încurajarea utilizării efective și inovatoare a tehnologiilor, pe baza asigurării calității, de către toți furnizorii de EFP (inclusiv crearea de rețele și parteneriate public-private) cu sprijinul echipamentelor, infrastructurii și rețelilor necesare, cu îmbunătățiri continue care să reflecte evoluțiile în materie de tehnologie și înțelegere pedagogică;*
15. *Luarea de măsuri pentru promovarea spiritului antreprenorial, de exemplu prin promovarea dobândirii unor competențe-cheie relevante, care să permită experiențe practice în cadrul întreprinderilor și implicarea experților din industrie.*

Sprijin la nivelul UE:

Crearea unui forum EFP/întreprinderi la nivelul UE, care să se axeze pe următoarele teme:

25. *Rolul EFP în triunghiul cunoașterii;*
26. *Tranziția de la EFP la întreprinderi: cum pot fi sprijiniți absolvenții EFP în înființarea de întreprinderi.*

PROMOVAREA ECHITĂȚII, COEZIUNII SOCIALE ȘI CETĂȚENIEI ACTIVE

6. Realizarea EFP-I și EFP-C favorabile incluziunii

Țările participante ar trebui să ofere o EFP care să conducă la sporirea capacității de inserție profesională a persoanelor (atât pe termen scurt, cât și pe termen lung), ceea ce le permite să își dezvolte cariere de calitate, o experiență profesională satisfăcătoare, încredere în sine, mândrie profesională și integritate și deschide oportunități pentru creștere în viața profesională și personală a acestora. Pentru a atinge aceste obiective, țările participante ar trebui:

- (a) Să garanteze că EFP inițială le oferă cursanților atât competențe profesionale specifice, cât și competențe-cheie extinse, inclusiv competențe transversale, care le permit să își continue formarea și educația (în cadrul EFP sau al învățământului superior) și să sprijine opțiunile în materie de carieră, participarea și tranzițiile în cadrul pieței forței de muncă. Cunoștințele, abilitățile și competențele pe care persoanele le dobândesc în cadrul EFP ar trebui să le permită acestora să își gestioneze carierele și să aibă un rol activ în societate;
- (b) Să asigure faptul că sistemele de învățare pentru adulți promovează dobândirea și dezvoltarea ulterioară a competențelor-cheie. Aceasta se poate realiza în cooperare cu furnizorii de EFP, cu comunitățile locale, cu organizațiile societății civile etc.;
- (c) Să maximizeze contribuția EFP la reducerea la mai puțin de 10% a procentului de persoane care abandonează prematur sistemul educațional, printr-o combinație de măsuri atât preventive, cât și de remediere. Acest obiectiv poate fi atins, de exemplu, prin cursuri de EFP relevante pentru

piața muncii, prin sporirea învățării la locul de muncă și a stagiilor de ucenicie, parcursuri educaționale flexibile, orientări și consiliere eficace și printr-un conținut și metode de învățare care țin seama de stilurile de viață și interesele tinerilor, menținând totodată un nivel ridicat al standardelor de calitate pentru EFP;

- (d) Să ia măsuri adecvate pentru asigurarea accesului egal, în special pentru persoanele și grupurile expuse riscurilor excluderii, în special persoanele cu un nivel scăzut de calificare și fără calificare sau care provin din medii dezavantajate și lucrătorii în vârstă. Participarea acestor grupuri la EFP ar trebui să fie facilitată și încurajată prin mijloace financiare sau

de altă natură și prin validarea învățării non-formale și informale, precum și prin oferirea de parcursuri educaționale flexibile;

- (e) Să promoveze cetățenia activă în cadrul EFP, de exemplu prin încurajarea parteneriatelor între furnizorii de EFP și organizațiile societății civile sau, în conformitate cu legislația și practicile naționale, prin promovarea reprezentării cursanților în instituțiile EFP. Promovarea de acest tip poate contribui la validarea abilităților și competențelor dobândite prin activități voluntare.

REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011 – 2014

PRIVIND OBIECTIVUL STRATEGIC 6

Acțiuni la nivel național:

16. Luarea de măsuri preventive și de remediere pentru maximizarea contribuției EFP la combaterea abandonului prematur al educației;
17. Analizarea posibilității de adoptare a unor măsuri specifice având ca scop sporirea participării grupurilor de persoane cu un nivel scăzut de calificare și a altor grupuri expuse riscurilor la educație și formare, inclusiv prin dezvoltarea de parcursuri flexibile în EFP-C și utilizarea de servicii adecvate de orientare și asistență;
18. Utilizarea TIC pentru maximizarea accesului la formare și pentru promovarea învățării active, precum și pentru dezvoltarea de noi metode atât în privința EFP la locul de muncă, cât și în privința EFP în școală, în vederea facilitării participării grupurilor expuse riscurilor;
19. Utilizarea sistemelor existente de monitorizare pentru a veni în sprijinul participării la EFP a grupurilor expuse riscurilor: a se vedea obiectivul pe termen scurt 6.

Sprijin la nivelul UE:

27. Vademecum de bune practici privind includerea grupurilor expuse riscurilor, printr-o combinație de învățare la locul de muncă și competențe-cheie;
28. Recomandarea Consiliului privind reducerea abandonului școlar prematur (2011).

OBIECTIVE TRANSVERSALE

7. O mai mare implicare a părților interesate din domeniul EFP și o mai mare vizibilitate a realizărilor cooperării europene în acest domeniu

O mai mare implicare a părților interesate din domeniul EFP presupune o mai mare vizibilitate a realizărilor cooperării la nivel european în acest domeniu. Comisia Europeană și țările participante ar trebui, prin urmare, să aibă în vedere investiții în comunicarea clară și orientată către diferite grupuri de părți interesate la nivel național și european. În vederea facilitării utilizării instrumentelor UE disponibile, cursanții și toate părțile interesate ar trebui să beneficieze de informații cuprinzătoare și adaptate.

8. Guvernanța coordonată a instrumentelor europene și naționale în materie de transparență, de recunoaștere, de asigurare a calității și de mobilitate

În conformitate cu obiectivele strategice susmenționate, utilizarea coerentă și complementară a diferitelor instrumente europene și naționale în materie de transparență, de recunoaștere, de asigurare a calității și de mobilitate ar trebui să reprezinte o prioritate principală pentru țările participante în următorii ani. Este necesar să se asigure o guvernanță coordonată a acestor instrumente în cadrul procesului de la Copenhaga și o mai mare sinergie cu instrumentele și principiile procesului de la Bologna.

9. Intensificarea cooperării între politica EFP și alte domenii relevante de politică

Țările participante și Comisia Europeană ar trebui să intensifice cooperarea între politica EFP și alte domenii relevante de politică, precum ocuparea forței de muncă, afaceri economice, cercetare și inovare, afaceri sociale, tineret, sport și cultură, în vederea aderării la Orientările integrate privind strategia *Europa 2020* și a sporirii recunoașterii competențelor și calificărilor.

10. Îmbunătățirea calității și comparabilității datelor pentru elaborarea politicilor UE în domeniul EFP

Elaborarea politicilor la nivelul UE în domeniul EFP ar trebui să se bazeze pe date existente comparabile. În acest sens și utilizând Programul de învățare de-a lungul vieții, statele membre ar trebui să colecteze date relevante și fiabile cu privire la EFP, inclusiv cu privire la mobilitatea în scopul EFP, și să pună aceste date la dispoziția Eurostat. Statele membre și Comisia ar trebui să convină asupra datelor care ar trebui să fie puse la dispoziție în primul rând.

11. Utilizarea adecvată a sprijinului UE

Fondurile structurale europene și Programul de învățare de-a lungul vieții ar trebui să fie utilizate pentru sprijinirea priorităților convenite pentru EFP, inclusiv mobilitatea internațională și reformele puse în aplicare de țările participante.

REZULTATE CONCRETE PE TERMEN SCURT PENTRU PERIOADA 2011 – 2014

PRIVIND OBIECTIVELE TRANSVERSALE 7 - 11

Acțiuni la nivel național:

20. Elaborarea strategiilor de comunicare pentru diferite grupuri de părți interesate, orientate către punerea în aplicare și valoarea adăugată a instrumentelor (ECVET, ECTS, alinierea cadrelor naționale ale calificărilor la CEC, sisteme de asigurare a calității conforme cu EQAVET);
21. Stabilirea unor mecanisme de cooperare structurată între sectorul EFP și serviciile de ocupare a forței de muncă la toate nivelurile (politică și punere în aplicare), incluzând partenerii sociali;
22. Contribuirea la îmbunătățirea datelor la nivelul UE cu privire la elevii EFP-I, inclusiv cu privire la mobilitate și capacitatea de inserție profesională.

Sprrijin la nivelul UE:

29. Sprijinirea realizării obiectivelor de mai sus prin Programul de învățare de-a lungul vieții și, după caz, prin Fondurile structurale europene;
30. Sprijinirea învățării reciproce între țările participante și a proiectelor inovatoare;
31. Introducerea unei proceduri de coordonare sporită pentru punerea în aplicare a instrumentelor europene comune în domeniul educației și formării;
32. Strategia europeană de comunicare cu privire la instrumentele europene pentru transparență;
33. Dezvoltarea unei cooperări structurate cu asociațiile furnizorilor de EFP la nivelul UE;

34. Consolidarea cooperării structurate între domeniul de politică al educației și formării și cel al ocupării forței de muncă;
35. Îmbunătățirea datelor la nivelul UE cu privire la elevii EFP-I, inclusiv date privind mobilitatea și capacitatea de inserție profesională;
36. Partenerii sociali la toate nivelurile ar trebui să continue să aibă un rol activ în procesul de la Copenhaga (guvernanța și asumarea responsabilității) și să contribuie la realizarea obiectivelor concrete pe termen scurt menționate mai sus;
37. Raportarea evoluțiilor în domeniul EFP în statele membre și țările partenere;
38. Consolidarea schimburilor cu țările candidate la aderarea la UE și cu țările vecine.

IV. PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA GUVERNANȚEI ȘI A ASUMĂRII RESPONSABILITĂȚII PRIVIND PROCESUL DE LA COPENHAGA

- ▶ Statele membre ar trebui să se angajeze ferm să pună în aplicare prioritățile procesului de la Copenhaga în cadrul programelor naționale de reformă legate de strategia *Europa 2020*;
- ▶ Raportarea în temeiul procesului de la Copenhaga ar trebui să fie încorporată în cea a cadrului strategic „EF 2020”. Aceasta ar reprezenta cel mai eficient mod de a contribui la raportarea cu privire la Strategia *Europa 2020* și ar spori vizibilitatea EFP în ceea ce privește învățarea de-a lungul vieții;
- ▶ Cooperarea în domeniul EFP ar trebui să fie intensificată. Metoda deschisă de coordonare ar trebui să continue să deservească principalul mecanism al acestei cooperări. Învățarea reciprocă și proiectele inovatoare ar trebui să ofere mijloace de susținere a evoluțiilor din cadrul politicilor naționale;
- ▶ Directorii generali pentru formarea profesională (DGFP), partenerii sociali europeni și Comitetul consultativ pentru formare profesională (CCFP) ar trebui să aibă un rol activ în guvernarea procesului de la Copenhaga;
- ▶ Cedefop și ETF ar trebui să continue, în conformitate cu mandatele lor specifice, să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare a politicilor, să publice rapoarte privind progresul către obiectivele strategice și obiectivele concrete pe termen scurt și să furnizeze date pentru elaborarea politicilor în domeniul EFP;
- ▶ Organizațiile furnizorilor de EFP ar trebui să fie încurajate să coopereze la nivel european în vederea promovării obiectivelor de mai sus;
- ▶ Dialogul politic și schimburile de experiență cu partenerii noștri globali pot contribui la abordarea provocărilor prezente și viitoare. Schimburile și cooperarea cu potențialele țări candidate, cu țările vecine asistate de ETF și cu organizațiile internaționale, în special OCDE, Consiliul Europei, Organizația Internațională a Muncii și UNESCO, ar trebui să fie consolidate. Dreptul de a participa la aceste activități ar trebui să fie asigurat pentru toate țările participante;
- ▶ O nouă listă de obiective concrete pe termen scurt ar trebui să fie întocmită până în 2014 pe baza obiectivelor strategice susmenționate.

Prezentul text a fost convenit de către miniștrii responsabili în domeniul educației și formării profesionale din statele membre ale UE (Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia, Spania, Suedia, Regatul Unit), din țările candidate la aderarea la UE (Croatia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Islanda, Turcia) și din țările AELS/SEE (Liechtenstein, Norvegia). Aceste țări sunt numite în text „țări participante”.

De asemenea, au convenit asupra textului și Comisia Europeană și următorii parteneri sociali europeni: ETUC, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP.

MAI MULTE INFORMAȚII

Textul integral al Comunicatului de la Bruges este inclus în această broșură. El este disponibil, de asemenea, la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/vocational/bruges_ro.pdf

Mai multe informații sunt disponibile pentru:

- ▶ Europass
<http://europass.cedefop.europa.eu/ro/home>
- ▶ Cadrul european al calificărilor
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm
- ▶ Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc50_en.htm
- ▶ Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1134_en.htm
- ▶ Programul de învățare pe tot parcursul vieții
<http://ec.europa.eu/lip>
- ▶ Programul Leonardo da Vinci
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc82_en.htm

Pentru informații privind:

- ▶ Procesul de la Copenhaga
http://ec.europa.eu/education/vocational-education/doc1143_en.htm
- ▶ Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020)
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc28_en.htm

Raportul „Progresele către obiectivele europene comune în domeniul educației și formării” (disponibil la adresa http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report10/report_en.pdf) analizează performanța și progresele înregistrate în sistemele de educație și formare în Europa până în 2010.

Comisia Europeană

Sprjin pentru educația și formarea profesională în Europa: Comunicatul de la Bruges

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

2012 — 32 p. — 21 × 14,8 cm

ISBN 978-92-79-24765-1

doi:10.2766/32951

CUM VĂ PUTEȚI PROCURA PUBLICAȚIILE UNIUNII EUROPENE?

Publicații gratuite:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- la reprezentanțele sau delegațiile Uniunii Europene.
Puteți obține datele de contact ale acestora vizitând <http://ec.europa.eu> sau trimițând un fax la +352 2929-42758.

Publicații contra cost:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Abonamente contra cost (de exemplu, la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau la repertoriile jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene):

- contactând direct unul dintre agenții de vânzări ai Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene (http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm).

Oficiul pentru Publicații

ISBN 978-92-79-24765-1

9 789279 247651